

Innehåll

Om strategirapporten – syfte och upplägg	3
1 Sidas bedömning av strategigenomförandet – en sammanfattning.....	5
2 Översikt av strategisammanhanget	5
2.1 Förändringar i strategisammanhanget.....	6
2.2 Sveriges roll i strategisammanhanget.....	7
2.3 Synergier med andra svenska strategier och aktörer	8
3 Resultatredovisning.....	9
Sidas bidrag till förändring på strateginivå.....	9
3.1 Stödområde 1: Stärkt demokrati samt ökad jämställdhet och respekt för mänskliga rättigheter	10
3.1.1 Mål 1.1: Stärkta, mer transparenta och demokratisk styrda offentliga palestinska institutioner.....	10
3.1.2 Mål 1.2 Stärkt yttrandefrihet, inklusive fria och oberoende medier.....	11
3.1.3 Mål 1.3 Mer effektiva mekanismer för ansvarsutkrävande samt ett mer livskraftigt och pluralistiskt civilsamhälle.....	12
3.1.4 Mål 1.4 Ökat politiskt inflytande och stärkt åtnjutande av mänskliga rättigheter för kvinnor och barn.....	13
3.1.5 Mål 1.5 Stärkta förutsättningar för tillhandahållande av grundläggande service inom hälsoområdet	14
3.2 Stödområde 2: Förbättrad miljö och ökad motståndskraft mot miljöförändringar, klimatpåverkan och katastrofer	14
3.2.1 Mål 2.1 Ökad tillgång till rent vatten och sanitet	14
3.2.2 Mål 2.2 Säkrare avfallshantering.....	16
3.2.3 Mål 2.3 Ökad kapacitet hos lokala offentliga institutioner och aktörer i det civila samhället att förebygga och hantera katastrofer, miljörisker och klimatförändringar.....	16
3.3 Stödområde 3: Stärkt privatsektor	17

3.3.1	Mål 3.1 Ökat antal nystartade småföretag	17
3.3.2	Mål 3.2 Ökat antal kvinnor deltar i och driver företag.....	18
3.3.3	Mål 3.3 Ökad kunskap och bättre servicekapacitet hos branschorganisationer och finansiella institut	19
3.3.4	Mål 3.4 Bättre förutsättningar för lokal ekonomisk utveckling	21
4.	Implikationer för innevarande strategiperiod	22

Om strategirapporten – syfte och upplägg

Syftet med strategirapporten är att rapportera Sidas strategigenomförande till UD. Strategirapporten tjänar som underlag till vårsamråden med Utrikesdepartementet (UD) samt till Regeringskansliets (RK) resultatrapportering. Sida är avsändare och UD är målgrupp för och mottagare av strategirapporten.

Vid sidan av strategirapporten redovisar Sida sin verksamhet till regeringen genom årsredovisningen. Denna inkluderar redovisning från strategigenomförandet på en övergripande nivå per strategi. Strategirapporten går djupare och redogör för strategigenomförandet per strategimål för varje strategi och drar även framåtblickande slutsatser.

Strategirapporten är utformad i enlighet med regeringens riktlinjer för strategier. Strategirapporten ska redovisa, analysera och bedöma resultaten av strategigenomförandet i förhållande till angivna strategimål¹ samt redogöra för implikationer för det fortsatta strategigenomförandet. Vid behov ska rapporten redovisa förändringar i förutsättningarna för genomförandet. Det finns tre typer av strategirapporter: Strategirapport år 1, årlig strategirapport och fördjupad strategirapport.

1. **Strategirapport år 1** skrivs för strategiperiodens första år efter genomförd operationalisering. Rapporten sammanfattar slutsatser och redovisar resultat från genomförandet av föregående strategi (i de fall det finns en tidigare strategi). Denna strategirapport redogör även för den förändringsteori som ligger till grund för Sidas stöd inom strategin, centrala överväganden samt hur verksamheten ska genomföras och följas upp under strategiperioden.
2. **Den årliga strategirapporten** skrivs för de år då varken en fördjupad översyn eller operationalisering genomförts.
3. **Den fördjupade strategirapporten** skrivs näst sista året av strategin efter att en fördjupad översyn genomförts. Rapporten redogör för slutsatserna från den fördjupade översyn av strategigenomförandet som sker en gång per strategi. Den fördjupade strategirapporten ska sammanfatta genomförandet av hela strategin hittills² (bl.a. analys av resultat per strategimål) samt ge tydliga rekommendationer inför kommande strategiperiod. Den fördjupade strategirapporten utgör Sidas huvudtillfälle att lämna rekommendationer till regeringens anvisningar inför ny strategi.

Strategirapporten är en lägesuppdatering av strategigenomförandet och bedömer resultat sedan den senaste strategirapporten. Strategirapporten bygger på det underlag som finns tillgängligt vid tillfället för strategirapportens framtagande (t.ex. rapportering, reserapporter, studier, utvärderingar, analyser och anteckningar från partnermöten).

Kapitel 1 sammanfattar Sidas bedömning av strategigenomförandet per strategimål. **Kapitel 2** ger en översikt av strategisammanhanget och beskriver den kontext (tematisk/geografisk) i vilken strategin

---

¹ I de tidigare resultatstrategierna används begreppet *resultat*. Denna mall använder genomgående begreppet *strategimål* i linje med nya riktlinjer för strategier. I resultatstrategierna är resultaten klustrade kring *resultatområden*. Mallen använder dock genomgående begreppet *stödområde*.

² Dvs. från strategins början fram till 15/3.

genomförs. **Kapitel 3** redovisar resultat från strategigenomförandet. **Kapitel 4** redogör för eventuella implikationer för det fortsatta strategigenomförandet som behöver lyftas till UD.

”**Trafikljusen**” är Sidas viktigaste signalsystem för att följa hur det går i strategigenomförandet. En bedömning görs för varje strategimål och ger en snabb överblick av nuläget. Bedömningen och motiveringen till denna utgör narrativet i resultatredovisningen (kapitel 3) i strategirapporten. I strategirapporten bedöms två aspekter:

- 1. Utveckling mot strategimålet:** Strategimålen anger vad Sidas arbete ska bidra till under en angiven strategiperiod och utgör den huvudsakliga styrningen i strategigenomförandet. Trafikljusbedömning för *utveckling mot strategimålet* används för att få en snabb uppfattning om utvecklingstrender inom de målområden i kontexter där Sida är aktiv. Sidas insatser kan vara med och påverka utvecklingstrender inom de områden där vi är aktiva, men det handlar ofta om större komplexa och långsiktiga förändringar på nationell, regional och/eller global nivå, där ett stort antal faktorer utanför Sidas kontroll inverkar på utvecklingen i kontexten. Trafikljusbedömningen och färgsättningen motiveras och beläggs utifrån tillgänglig statistik, källor eller rapporter.

Bedömning av utvecklingstrender i kontexten i förhållande till **strategimålen**:

- Grön:** Utvecklingen går framåt
- Gul:** Utvecklingen går delvis framåt eller delvis bakåt
- Röd:** Utvecklingen går bakåt

- 2. Portföljens relevans:** Sidas strävan är att sätta samman och upprätthålla en relevant och väl avvägd portfölj i förhållande till utvecklingsutmaningar i respektive strategikontext, strategins mål och Sidas ambitioner avseende förväntade förändringar och resultat. *Portföljens relevans*, dvs. om Sida har satt samman en väl avvägd portfölj av insatser och aktiviteter som bedöms bidra till förändring i linje med strategimålet.

Sida måste löpande justera sin förändringsteori och portfölj utifrån olika aspekter:

- (i) föränderlig kontext och sammanhang, (ii) efter den styrning som myndigheten får och (iii) beroende på om aktiviteter inte gett eller förväntas ge resultat. Trafikljusbedömningen och färgsättningen av detta trafikljus beaktar och utgår från dessa aspekter.

Bedömning av **portföljens relevans**:

- Grön:** Portföljen är relevant
- Gul:** Portföljen är delvis relevant
- Röd:** Portföljen är inte relevant

1 Sidas bedömning av strategigenomförandet – en sammanfattning

	Mål ³	Portfölj ⁴
1. Stärkt demokrati samt ökad jämställdhet och respekt för mänskliga rättigheter		
1.1 Stärkta, mer transparenta och demokratiskt styrda offentliga palestinska organisationer	Röd	Grön
1.2 Stärkt yttrandefrihet, inklusive fria och oberoende medier	Röd	Gul
1.3 Mer effektiva ansvarsutkrävande mekanismer, inklusive ett mer livskraftigt och pluralistiskt civilsamhälle	Röd	Grön
1.4 Ökat politiskt inflytande och stärkt åtnjutande av mänskliga rättigheter för kvinnor och barn	Röd	Gul
1.5 Stärkta förutsättningar för tillhandahållandet av grundläggande service inom hälsoområdet	Röd	Grön
2. Förbättrad miljö och ökad motståndskraft mot miljöförändringar, klimatpåverkan och katastrofer		
2.1 Ökad tillgång till vatten och sanitet	Röd	Gul
2.2 Säkrare avfallshantering	Gul	Grön
2.3 Ökad kapacitet hos lokala offentliga institutioner och aktörer i det civila samhället att förebygga och hantera katastrofer, miljörisker och klimatförändringar	Gul	Gul
3. Stärkt privatsektorutveckling		
3.1 Ökat antal nystartade företag	Gul	Grön
3.2 Ökat antal kvinnor deltar i och driver företag	Gul	Grön
3.3 Ökad kunskap och bättre servicekapacitet hos branschorganisationer och finansiella institut	Gul	Gul
3.4 Bättre förutsättningar för lokal ekonomisk utveckling	Röd	Gul

2 Översikt av strategisammanhanget

Totalt strategibelopp: 1 500 MSEK	Utbetalat belopp hittills: 1 521 235 SEK	Antal insatser 2019: 26
---	--	-----------------------------------

³ Bedömning av utvecklingen i kontexten i förhållande till **strategimålen**: Grön: Utvecklingen går framåt; Gul: Utvecklingen går delvis framåt eller delvis bakåt; Röd: Utvecklingen går bakåt.

⁴ Bedömning av **portföljens relevans**: Grön: Portföljen är relevant; Gul: Portföljen är delvis relevant; Röd: Portföljen är inte relevant.

2.1 Förändringar i strategisammanhanget

Den israeliska ockupationen utgör fortsatt det största utvecklingshindret för utvecklingen i Palestina, och därmed en stor utmaning för genomförandet av utvecklingssamarbetet. Inga konkreta framsteg har nåtts i fredsprocessen och mot realiserandet av en tvåstatslösning, snarare har förutsättningarna komplicerats ytterligare. Den inompalestinska splittringen fortsätter att vara ett hinder för den politiska och ekonomiska utvecklingen i Palestina. Den israeliska blockaden av Gaza förvärrar situationen, med minskad produktion, ökad arbetslöshet och sårbarhet som slår hårt mot kvinnor och barn som följd.

Palestinas President har, bland annat i sitt tal i samband med FN:s generalförsamlings öppnande i september 2019, utlovat att val ska hållas i Palestina. Förberedelser pågår för parlaments- och presidentval, men det finns ännu ingen tidsplan för när de ska hållas. En avgörande fråga är huruvida val i östra Jerusalem, i enlighet med Osloöverenskommelserna, accepteras av Israel.

I samband med den israeliska valkampanjen i september 2019 meddelade Israels premiärminister att han vid en valvinst skulle föreslå en annektering Jordandalen och norra delen av Döda havet. Den amerikanska administrationen annonserade i slutet av november att man inte längre per definition anser att bosättningarna på Västbanken, inklusive östra Jerusalem strider mot internationell rätt.

Den sedan länge väntade amerikanska så kallade "fredsplanen" presenterades den 28 januari 2020. Planen har från de flesta håll kritiserats för att åsidosätta såväl internationell rätt som hittills internationellt överenskomna parametrar för en lösning på konflikten. Det palestinska ledarskapet avvisar den som ett ensidigt och direkt stöd till Israel och dess bosättnings- och annekteringspolitik⁵.

Det är ännu för tidigt att bedöma vilka konsekvenser som USA:s plan och den ändrade synen på annektering och bosättningsarnas legalitet kan få för genomförandet av det svenska utvecklingssamarbetet. En ytterligare osäkerhetsfaktor är utgången av nästa israeliska val som hålls i början av mars 2020.

Den israeliska bosättningspolitiken, med bosättningar som enligt folkrätten är illegala, har fortsatt i en i oförändrad takt⁶. Rivningar och konfiskeringar av palestinska bostäder och strukturer fortskrider, framför allt i område C och östra Jerusalem⁷. Antalet demoleringar i östra Jerusalem (drygt 200) var 2019 det högsta på två decennier⁸. Strategin anger område C och östra Jerusalem som särskilt prioriterade, vilket innebär att Sidas verksamhet bedrivs till viss del i områden där sådan aktivitet pågår. I slutet av 2019 revs till exempel en svenskfinansierad vattenreservoar⁹.

Palestinas ekonomi har försämrats betydligt under de senaste åren, bland annat på grund av minskade bistandsflöden liksom fortsatta begränsningar i rörelsefrihet för varor, tjänster och personer. Under 2019 var ett av de största problemen innehållna israeliska transfereringar av skatter och avgifter som Israel samlar in för den Palestinska myndighetens (PA:s) räkning, Transfereringarna av skatter och

⁵ Vid möte med Arabförbundet, Kairo, 1 Februari 2020

⁶ <https://peacenow.org.il/en/settlements-watch/settlements-data/population>

⁷ Six-Month Report on Israeli settlements in the occupied West Bank, including East Jerusalem, 30 September 2019, sidan 1, Summary https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/20190930_final_six-month_report_on_israeli_settlements_in_the_occupied_west_bank_including_east_jerusalem_reporting_period_january_to_june_2019_0.pdf

⁸ OCHA, <https://www.ochaopt.org/data/demolition>

⁹ Israel rev svenskt bistandsprojekt, december 2019, Rivning av svensk <https://www.omvarlden.se/Branschnytt/nyheter-2019/israel-rev-svenskt-bistandsprojekt/>

avgifter från Israel i sin helhet utgör ca 65 procent av PA:s budget¹⁰. I Gaza var tillväxten under 2018 negativ (cirka -7%). En kombination av uteblivna skatteintäkter, minskade bistandsflöden och blockad av den Palestinska ekonomin förväntas leda till en recession på 2%, mätt i inkomst per capita, mellan 2019-2021¹¹.

Den ekonomiska nedgången har bland annat påverkat stödet inom den privata sektorn. Det gäller särskilt stödet till utlåning till små och medelstora företag i Gaza där utlåningen för tillfället upphört, på grund av den ekonomiska nedgången. Långgivarna fokuserar på att hantera utestående lån¹².

Situationen i Gaza är också i övrigt svår, med brist på vatten, sanitet, begränsad tillgång och tillgänglighet till hälso och-sjukvård och livsmedel, och hög arbetslöshet. Krisen inom FN:s organ för de palestinska flyktingarna (UNRWA) har inneburit stora finansiella utmaningar, med reducerad service till flyktingbefolkningen som följd. Över 900,000 personer i Gaza lever som flyktingar, varav nästan två tredjedelar lever under fattigdomsgränsen och är beroende av livsmedelsbistånd¹³. Svårigheter vad gäller tillträde till Gaza för generalkonsulatets personal kvarstår och försvårar uppföljningen av pågående verksamhet och medför också begränsningar i möjligheterna till dialog och relationsbyggande.

Det demokratiska utrymme som det civila samhällets organisationer verkar inom fortsatte att krympa även under 2019. Civilsamhällesaktörer, särskilt de som arbetar för mänskliga rättigheter och fria och oberoende media, har utsatts för påtryckningar, hot och våld både från israeliska och palestinska myndigheter¹⁴. Genom stöd till palestinska och israeliska människorättsorganisationer bidrar Sida till att stärka dessa organisationer och möjligheterna för civila samhällets organisationer att verka i Palestina. Detta arbetsområde fortsätter vara resurskrävande för Sida delvis på grund av extern uppmärksamhet som riktas mot detta område i form av bland annat frågor och begäran om utlämning av handlingar.

2.2 Sveriges roll i strategisammanhanget

Tabell 1. Givarkontext

Biståndets (totala) andel av statsbudgeten utgör: 13 % (2018 OECD statistik)	Strategins andel av det totala biståndet utgör 2 % (5 % inklusive humanitärt och Civsams anslag, år 2017).
Givargemensam samarbetsstrategi finns.	Gemensamma EU-strategin gäller 2017-2020 Status på EU-gemensamprogrammering: Godkänd (stöds även av Norge och Schweiz)
De fyra största givarna (organisationer och/eller länder) är: EU, Tyskland, Islamska Utvecklingsbanken (IsDB) och FAE	Sverige är den sjunde största givaren. Av EU MS är Sverige den andra största givaren (2016-2017).

¹⁰ Economic Monitoring Report, 30 September 2019, Executive Summary, para i, sidan 3
<http://documents.worldbank.org/curated/en/410061568815090051/pdf/Economic-Monitoring-Report-to-the-Ad-Hoc-Liaison-Committee.pdf>

¹¹ Economic Monitoring Report, 30 September 2019, sidan 7

¹² MEII Semi-annual Narrative Report, 1 Jan – 30 June, 2019, sidan 4. Contribution # 52110117.

¹³ UNRWA 2019 oPt emergency appeal.

¹⁴ Palestinian Center for Development and Freedoms (2019): "Violations of Media Freedoms in Palestine Annual Report 2019"

Under 2019 uppgick Sveriges bilaterala utvecklingssamarbete till 293 MSEK, det humanitära stödet till 107,5 MSEK och kärnstödet till UNRWA 517 MSEK. Därutöver gav Sverige stöd till en garantifacilitet om 260 MSEK, avsedd att stimulera palestinska banker till ökad långivning till palestinska småföretag.

Den totala finansieringen via utvecklingssamarbetet utgjorde under 2018 cirka 13 procent av Palestinas nationella budget. Överlag är trenden att det internationella givarstödet minskar över tid. En EU-gemensam strategi är utarbetad för perioden 2017–2020, vilken utgör ett viktigt underlag för givargemensamt agerande. En halvtidsöversyn av denna strategi pågår. Givarsamordning äger rum med varierande kvalitet beroende på sektor. Sverige ansvarar för integreringen av miljö och klimat inom EU-strategin och delar även ordförandeskapet i sektorarbetsgruppen för miljö, inom ramen för den av PA och det internationella samfundet etablerade samordningen.

Sverige spelar en viktig roll i utvecklingssamarbetet och inom givargruppen när det gäller att värna om prioriterade kärnfrågor som demo/MR, jämställdhet och miljö- och klimatfrågor. Samtidigt är det av vikt att driva dessa frågor gemensamt med andra givare.

En ”Team Sweden”-ansats görs på en rad områden, till exempel vad gäller arbetet med jämställdhet inklusive genomförandet av FN resolution 1325 om Kvinnor, Fred och Säkerhet samt inom mänskliga rättigheter. Folke Bernadotteakademin (FBA) förväntas få ett uppdrag även inom den nya strategin för utvecklingssamarbetet med Palestina. I samband med en operationalisering av den nya strategin planeras för informationsutbyte och samverkan med FBA, inklusive se över om genomförande och rapportering kan samordnas.

2.3 Synergier med andra svenska strategier och aktörer

Samverkan för att skapa synergier med andra strategier görs framför allt med *Strategin för Sveriges humanitära bistånd genom Sida 2017–2020*, då både det humanitära stödet och det långsiktiga utvecklingssamarbetet utgår från folkrätten. Humanitära och utvecklingsinsatser löper ofta parallellt. Behovet av gemensamma analyser, informationsutbyte och en aktiv diplomati har bidragit till en nära dialog och samverkan. Sverige har fortsatt att driva de så kallade ”nexusfrågorna”, dvs. hur få ihop en relevant och effektiv portfölj genom att beakta den politiska kontexten, den humanitära situationen samt den utveckling som kan stödjas efter sådan analys och hur de humanitära behoven på sikt kan minska eftersom investeringar i utveckling av t.ex. kommunal service görs.

Under 2020 är Sverige ordförande i UNRWA:s underkommitté (SubCom) till den rådgivande kommittén (AdCom). Det ger möjlighet att driva svenska prioriteringar i enlighet med *Strategi för svenskt samarbete med FN:s hjälporganisation för Palestinaflyktingar (UNRWA) 2020–2023*. I samverkan med *Regional strategi för Sveriges utvecklingssamarbete med Mellanöstern och Nordafrika (MENA) 2016-2020* uppstår också synergier, då de båda strategierna ofta delar partner och fokusområden. Regelbundet informationsutbyte sker inom områdena miljö och klimat, handel och demokrati/mänskliga rättigheter och möjligheter till samverkan beaktas i planeringen av nya insatser.

Synergier finns också med *Strategin för stöd genom svenska organisationer i civila samhällen*. Flera svenska organisationer får stöd för verksamhet i Palestina både genom den bilaterala strategin för Palestina och CSO-strategin, varför vinster finns att hämta genom informationsutbyte inför beredningar, under genomförande och uppföljning. Det är dock viktigt att ha i åtanke att olika bedömningar kan göras på grundval av olika resultatskrivningar i respektive strategi liksom att det inte

är självklart att olika stöd genom samma svenska organisation bidrar till samma syfte. Inom CSO-strategin utbetalades 42 MSEK under 2019. Under hösten 2019 och inom ramen för *Forskningsstrategin* färdigställdes en studie om högre utbildning och forskning i Palestina. Relevansen och behovet av ett eventuellt forskningsstöd i portföljen för Palestina kommer att undersökas mer i operationaliseringsprocessen.

Palestina är ett av fokusländerna i **Sveriges Handlingsplan för genomförandet av FN resolution 1325 om Kvinnor, Fred och Säkerhet**. Sidas insatser i Palestina utgör en central del av det samlade svenska stödet och rapportering till UD sker årligen.

3 Resultatredovisning

Sidas bidrag till förändring på strateginivå

Fördelningen av strategibeloppet över strategiperioden har varierat mellan 265 och 360 MSEK per år. Fördelningen av strategibeloppet mellan de tre stödområdena visar på en stark dominans av stödområde ett; ”Stärkt demokrati samt ökad jämställdhet och respekt för mänskliga rättigheter”, cirka 73% av utbetalade medel 2019. Volymerna till stödområde två; ”Förbättrad miljö och ökad motståndskraft mot miljöförändringar, klimatpåverkan och katastrofer” har i hög grad styrts av storleken på avsättningarna till Världsbankens PID-fond. I och med det pågående stödet till miljömyndigheten (EQA) och planerna på ett stöd till det palestinska civilsamhällets arbete inom miljö/klimatområdet så kommer miljöportföljen diversifieras och därigenom bättre svara mot strategimålen. Den övergripande bedömningen är att flertalet insatser har uppnått uppsatta mål under strategiperioden.

Vad gäller Sidas arbete på strateginivå, så kan följande övergripande processer nämnas:

Inom miljö- och klimatområdet har Sida möjlighet att spela en strategisk roll genom sitt delade ordförandeskap i den av Palestina organiserade sektorarbetsgruppen för miljö, det institutionella stödet till EQA och att Sverige är ansvarig för miljö som tvärfråga i EU:s gemensamma strategi. Dessutom undersöker Sverige och EU hur EU på ett bättre sätt skulle kunna synliggöra och utöka arbetet med klimatförändringarna inom EU:s strategi.

En utökning av garantin till *Middle East Investment Initiative* (MEII) till att också omfatta förnybar energi och energieffektivisering övervägs. Ett sådant stöd syftar till ökade lånemöjligheter för småföretag att investera inom området. Det ska vidare bidra till minskade växthusgasutsläpp och bidrar därmed också till stödområde två; miljö och klimat.

Sida är aktiv i sin dialog kring MR-frågor, mycket inom ramen för pågående avtal men även i den givarplattform för mänskliga rättigheter som Sverige var med att etablera 2018.

Sverige har varit en drivande medlem i EU:s arbetsgrupp för jämställdhet. Sverige har under 2019 fört dialog och rapporterat kring Palestinas arbete med resolution 1325 respektive åtaganden under CEDAW-konventionen. Sverige har också bidragit till ökad synlighet av jämställdhetsfrågor genom aktiv medverkan i ett antal givargemensamma arrangemang, till exempel på den internationella kvinnodagen. Sverige har genom året lyft ett antal olika frågor; jämställdhet generellt, kvinnor, fred och säkerhetsagendan liksom förstärkt lagstiftning för kvinnor, för att nämna några.

3.1 Stödområde 1: Stärkt demokrati samt ökad jämställdhet och respekt för mänskliga rättigheter

3.1.1. Mål 1.1: Stärkta, mer transparenta och demokratisk styrda offentliga palestinska institutioner

Strategimål

Nationella val har fortfarande inte genomförts i Palestina vilket innebär ett legitimitetsproblem för den Palestinska myndigheten (PA) och de facto regeringen i Gaza. Den inompalestinska splittringen mellan Gaza och Västbanken fortgår och det palestinska parlamentet har inte sammanträtt sedan 2006. Parlamentet upplöstes officiellt i januari 2019. Presidenten har vid flera tillfällen proklamerat att allmänna val ska hållas men något datum är ännu inte satts.

Lagstiftning sker via presidentdekret. Den oberoende palestinska MR-kommissionen rapporterar att antalet antagna lagdekret minskat under 2019 i förhållande till tidigare år vilket uppfattas som en positiv trend¹⁵. Inom säkerhetssektorn rapporteras om godtyckliga arresteringar och tortyr som begås av både PA och Hamas säkerhetstjänster¹⁶.

I juli 2019 publicerades två dekret som genom att sänka pensionsåldern för domare avsatte en fjärdedel av domarkåren, inklusive alla 35 domare i Högsta domstolen.¹⁷ Dekreten och utnämningen av nya domare har väckt stark kritik ifrån palestinska MR-organisationer eftersom de anses leda till att rättsväsendets oberoende urholkas.¹⁸

Portfölj

Portföljen bedöms som relevant. Sidas bidrag till kapacitetsutvecklingen av den palestinska miljömyndigheten (EQA), utvecklingen av rättssektorns institutioner och stödet till civilsamhället i egenskap av dess watchdog-funktion bidrar tillsammans till strategimålet.

Sida har under året utökat portföljen med ett MR-program som ger kärnstöd till fyra palestinska och fyra israeliska MR-organisationer. Organisationernas verksamhet täcker de mest strategiska MR-frågorna och kompletterar varandra. Programmets utformning med regelbundna gemensamma dialogmöten mellan organisationerna och Sverige ger utrymme för en fördjupad dialog om det avtagande demokratiska utrymmet och fortsatta överträdelser mot mänskliga rättigheter från både palestinskt och israeliskt håll.

¹⁵ The Independent Commission for Human Rights ((2020): Powerpointpresentation vid halvårsmöte med givarkonsortiet i januari 2020

¹⁶ Human Rights Watch (2018): "Two authorities , One Way, Zero Dissent. Arbitrary Arrest and torture Under the Palestinian Authority and Hamas" sid 5-6.

¹⁷ 11.11.11 and CNCD-11.11 (2020) "Occupation and shrinking space – The attack on civil society in the occupied Palestinian Territory and in Israel", sid 12

¹⁸ Al Haq (July 2019) Executive summary: A legal Treatise on the Laws by Decree: The Law by Decree Amending the Law on the Judicial Authority and the Law by Decree on the Formation of a Transitional High Judicial Council

För större genomslag i den komplexa politiska kontexten med en hög riskbild har Sverige valt att, där så bedöms strategiskt, samordna sig och ibland samarbeta i gemensamma program med likasinnade länder. Ett exempel på detta är stödet till rättsektorn som ges via ett givargemensamt program mellan UNDP, UN Women och UNICEF. Programmet strävar efter att bygga och utveckla en kultur för rättsäkerhet utifrån ett rättighetsperspektiv. Det tekniska stödet till de rättsvårdande myndigheterna har bland annat lett till inrättandet av en uppförandekod för den palestinska polisen, liksom framtagandet av en digital plattform för ärenden som kan användas av målsägare, åklagare, domare och advokater i en rättsprocess.¹⁹ Mer övergripande resultat och reformer inom rättsektorn saknas, främst på grund av motsättningar mellan de palestinska rättsvårdande myndigheterna.

3.1.2 Mål 1.2 Stärkt yttrandefrihet, inklusive fria och oberoende medier

Strategimål

Palestinsk lagstiftning fortsätter att begränsa yttrandefriheten, i strid mot de internationella konventioner som den Palestinska myndigheten har anslutit sig till²⁰. Den så kallade ”Cybercrime” lagen från 2017 med tillägg 2018, låg till grund för PA:s beslut att i oktober 2019 stänga ned 49 palestinska web-sidor, bloggar och facebooksidor som publicerade innehåll där PA ifrågasätts och kritiseras. Däribland två civilsamhällsorganisationers hemsidor som via *International Media Support* (IMS) finansieras genom Palestinastrategin. I ett lokalt uttalande fördömde EU nedstängningarna.²¹

I Gaza har de factomyndigheten Hamas vid ett flertal tillfällen hotat, arresterat, godtyckligt fängslat och torterat aktivister, studenter och journalister²². De fredliga demonstrationerna mot den försämrade socioekonomiska situationen i Gaza som ägde rum under våren 2019 slogs ned av Hamas och ledde till att ett hundratal demonstranter arresterades, fängslades och torterades.²³

Ett exempel på hur yttrandefriheten har begränsats var då An Najah universitetet (Nablus) i november 2019 ordnade ett kulturevenemang som avslutade den 16 dagar långa nationella kampanjen för att bekämpa våld mot kvinnor. Föreställningen, som framfördes av en av Sveriges partnerorganisationer, uppfattades som stötande och avbröts av universitetsledningen. Senare, efter påtryckningar från bl.a. ledande kulturorganisationer, ursäktade sig universitetet.

Portfölj

Portföljen består av fem insatser och bedöms vara delvis relevant. IMS bidrar genom sitt stöd till tio palestinska media-aktörer för att försvara det krympande utrymmet för oberoende media.

De fyra kulturinsatserna bidrar till främjandet av yttrandefrihet samt till att stärka den palestinska identiteten och kulturen. Stödet ger organisationerna möjlighet att utveckla sin konstnärliga förmåga

¹⁹ Sawasya II, Promoting the Rule of Law in Palestine, Mid-Year Narrative Progress Report: 1 January – 30 June 2019

²⁰ Palestina – Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 30 juni 2019. Utrikesdepartementet.

²¹ European External Action Service (31 oktober 2019): Local EU statement on the need for legislative harmonization to uphold freedom of expression

²² Palestinian Center for Development and Freedoms (2019): “Violations of Media Freedoms in Palestine Annual Report 2019

²³ The Guardian (21 Mars 2019): Hamas violently suppresses Gaza economic protest.

och ha möjlighet att långsiktigt och kontinuerligt kunna verka på Västbanken, Gaza och i östra Jerusalem.

3.1.3 Mål 1.3 Mer effektiva mekanismer för ansvarsutkrävande samt ett mer livskraftigt och pluralistiskt civilsamhälle

Strategimål

Det palestinska civilsamhället har i ett historiskt perspektiv varit livskraftigt och pluralistiskt. Genom att erbjuda samhällstjänster samt utkräva ansvar av myndighetsutövare har det aktivt bidragit till utvecklingen i landet. I avsaknad av en folkvald regering och en lagstiftande församling blir civilsamhällets roll som *watchdog* och ansvarsutkrävare extra viktig.

Det demokratiska utrymmet för palestinska civilsamhällsorganisationer minskar. Detta tar sig olika uttryck i område A, B, C, östra Jerusalem och Gaza. I en on-line undersökning från September 2019²⁴ svarade 17 palestinska civilsamhällsorganisationer på frågan om vilka faktorer som främst bidrar till det krympande utrymmet. Fysiskt våld, förtal och delegitimisering, en allt restriktivare lagstiftning samt minskat internationellt bistånd på grund av NGO Monitors:s påverkansarbete angavs som de främsta orsakerna till det minskade utrymmet.

Även israeliska MR organisationer som verkar för att internationell humanitär rätt efterlevs i de av Israel okuperade områdena upplever på samma sätt ett krympande demokratiskt utrymme.

Trots denna dystra utveckling finns det på några områden en positiv utveckling, t.ex. så har Palestinska kulturorganisationer under året lyckats förhandla sig till en lägre inkomstskattesats för alla kulturarbetare. Ovan exempel från An Najah kan också betraktas som en positiv utveckling.

Portfölj

Portföljen bedöms som relevant. Sida har ett långsiktigt stöd till det civila samhället i Palestina, som inkluderar nära 100 lokala organisationer och institutioner. Organisationerna är verksamma inom ett stort spektrum av områden som internationell humanitär rätt, mänskliga rättigheter inklusive kvinnors och barns åtnjutande av de mänskliga rättigheterna, kultur och hälsa. Flertalet organisationer får sina medel via paraplyorganisationer. Inom hälsosektorn ges kärnstöd direkt till organisationer. En genomgång av det totala samarbetet med det civila samhället med avseende på strategisk relevans för Sveriges strategi gjordes 2018, vilket resulterade i ett utökat stöd till media- och människorättsorganisationer.

Den oberoende kommissionen för mänskliga rättigheter (ICHR) är en samarbetspart till Sida sedan 2001. Verksamheten utvärderades²⁵ 2019 och organisationen bedömdes vara en väl fungerande och relevant institution för Sveriges strategi.

Sida stöder också *Association of International Development Agencies (AIDA)*, som är en intresseorganisation för internationella civilsamhällsorganisationer med ett 80-tal medlemmar. AIDA

²⁴ 11.11.11 (Januari 2020): Occupation and Shrinking Space – The attack on Civil society in the occupied Palestinian Territory and in Israel. Sid 9-15

²⁵ Lindholt Consult (september 2019): Evaluation Report. Sid 29-32

ägnar sig åt påverkansarbete inom en rad områden som efterlevnad av folkrätten, mänskliga rättigheter och det krympande demokratiska utrymmet.

3.1.4 Mål 1.4 Ökat politiskt inflytande och stärkt åtnjutande av mänskliga rättigheter för kvinnor och barn

Strategimål

Kvinnors möjlighet att påverka politiska processer är fortfarande begränsad. Palestina anslöt sig till CEDAW 2014 utan reservationer. Konventionen har ännu inte vunnit laga kraft då den inte publicerats i "the Gazette", dvs. den officiella tidsskriftserie där bl.a. lagar och förordningar listas.²⁶ Palestina presenterade sin första rapport till CEDAW för formell behandling 2018. Kommitten uttryckte oro över att kvinnor är underrepresenterade i beslutsfattande processer både i lokal förvaltning, fackföreningar, utrikesförvaltningen och i rättsväsendet. Några konkreta åtgärdsprogram finns ännu inte på plats.

Utkastet till ny familjelagstiftning, "Family protection Bill", har ännu inte färdigställts och motsättningarna mellan PA, det religiösa ledarskapet och civilsamhället blir allt tydligare.²⁷ Sverige har genom sina partners och i relevanta fora förmedlat vikten av att lagen speglar internationella konventioner som Palestina har ratificerat. Sverige har också till PA framfört vikten av att det civila samhället inkluderas i arbetet med lagen.

Portfölj

Portföljen bedöms som delvis relevant. Kvinnors rättigheter är en del av en rad insatser inom stödområde ett liksom under stödområde tre som bl.a. arbetar med att stärka kvinnors ekonomiska deltagande inom privatsektorn.

Stödet till Kvinna till Kvinna som arbetar med kapacitetsuppbyggnad av nio palestinska kvinnoorganisationer för att stärka deras politiska inflytande bedöms vara relevant för strategimålet men uppfattas inte som ett tillräckligt effektivt program, bl.a. p.g.a. de resurser som Sida avsätter för att hantera insatsen. Förstärkning av vissa interna system har också påkallats av Sida i dialog med Kvinna till Kvinna. Insatsen kommer att fasas ut.

Därutöver stöder Sida det givargemensamma programmet Sawasya II som genomförs av UNDP, UN Women och UNICEF och som bland annat avser öka kvinnors säkerhet och tillgång till rättvisa. Ett viktigt mål i programmet är att säkra att familjelagstiftningen står i samklang med de internationella MR konventioner som Palestina har ratificerat, t.ex. CEDAW och konventionen om barnets rättigheter.

Sida arbetar med barns rättigheter som ett tvärgående tema. Inom ramen för MR-programmet ingår stöd till *Defence for Children International – Palestine*. Flera program har barn som målgrupp och inom ramen för UNICEF:s verksamhet bidrar Sverige till att barns rättigheter inom rättsväsendet uppmärksammas och respekteras.

²⁶https://tbinternet.ohchr.org/Treaties/CEDAW/Shared%20Documents/PSE/INT_CEDAW_IFN_PSE_31344_E.pdf

²⁷ <https://palestine.unwomen.org/en/news-and-events/stories/2019/11/16-days-joint-press-release-2019>

3.1.5 Mål 1.5 Stärkta förutsättningar för tillhandahållande av grundläggande service inom hälsoområdet

Strategimål

Hälsosektorn är främst finansierad av givare. Tillgången och tillgängligheten till grundläggande hälso- och sjukvårdstjänster har försämrats med bl.a. avsaknad av hälsopersonal, inklusive barnmorskor och specialister. Befintliga hälsosystem kan inte möta befolkningens behov med högre priser än internationella riktlinjer på grundläggande mediciner och den kontinuerliga humanitära krisen i Gaza har ytterligare utarmat resurserna. Enligt OCHA har hälsosituationen i Gaza dramatiskt försämrats, med ett stort antal personskador och med 330 döda (324 palestinier och 6 israeler) och drygt 35 800 har skadats som följd av *the Great March of Return* under perioden 30 mars 2018 – 30 september 2019²⁸. Hälsopersonal har hamnat under attack med 567 incidenter, 3 döda och 845 skadade²⁹. Därutöver har även fysiska hälsostrukturer attackerats. Tillgången till mediciner och medicinskt förbrukningsmaterial har minskat, med konsekvenser för t ex antibiotika och cancerbehandling. Mental ohälsa fortsätter öka. Den tidigare största givaren, USAID, har avbrutit allt sitt stöd till Palestina, inklusive till de sex sjukhus som finns i östra Jerusalem – konsekvenser i form av försämrade tillgång till vård visade sig redan under 2019.

Portfölj

Portföljen bedöms relevant utifrån slutsatsen i halvtidsöversynen av strategin att hälsostödet ska inriktas mot mental ohälsa och sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR). Portföljen levererar i huvudsak planerade resultat inom primärvård och mental ohälsa i Palestina och utbildning inom SRHR på Västbanken och i östra Jerusalem. Det arbete för en mer relevant och effektivare portfölj under stödområde ett och som inleddes under 2017 har fortsatt under 2019. Under 2019 lades dessutom grunden för ett pilotprogram som ska svara mot flera av målen inom stödområdet och beslut planeras till första halvan av 2020.

3.2 Stödområde 2: Förbättrad miljö och ökad motståndskraft mot miljöförändringar, klimatpåverkan och katastrofer

3.2.1 Mål 2.1 Ökad tillgång till rent vatten och sanitet

Strategimål

Efter kriget i Gaza 2014 har mycket av infrastrukturen återställt, men en stor del av vattenresurserna är olämpliga för konsumtion på grund av höga salthalter och föroreningar i grundvattentäkterna. Tillgången till rent vatten och sanitet blir alltmer en humanitär fråga. Den kroniska bristen på energi i Gaza fortsätter att ha en negativ inverkan på vatten- och sanitetssektorn, särskilt för reningsverk, vattenverk och mindre avsaltningssystem. En större avsaltningssystem i Gaza, med kapacitet att försörja samtliga cirka 2 miljoner invånare med dricksvatten, håller på att upphandlas. En

²⁸ OCHA: Humanitarian Snapshot: Casualties in the context of demonstrations and hostilities in Gaza. 30 Mar 2018 – 30 September 2019.

²⁹ WHO: Monthly Report December 2019.

givarkonferens hölls under 2018 och nästan 80% av finansieringen för projektet har säkrats³⁰. Planen är att ingå kontrakt med upphandlad leverantör under 2020 och att anläggningen skall vara färdigställd 2023, medan kontraktet för delprojektet *Associated Works* som ska etablera ett stamnät för vatten och som var planerad till andra hälften av 2019, har försenats³¹. Finansieringen av den framtida höga drift- och underhållskostnaden för avsaltningsanläggningen är ännu olöst.

Västbanken har liknande utmaningar även om tillgången till vatten och sanitet är långt mycket bättre och den finansiella situationen mindre alarmerande. Jämfört med Västbanken, där mer än 90% har tillgång till tjänligt vatten, så är tillgången genom distributionsnätet nästan obefintligt i Gaza. Istället är mer än 95% av hushållen i Gaza beroende av tankbilar som förser dem med dricksvatten³². Baserat på ovan bedöms utvecklingen fortfarande gå bakåt för strategimålet.

Portfölj

Sida stöder vattensektorn genom Världsbankens Partnerskap för Infrastrukturutveckling (PID) som verkar i både Västbanken och Gaza. Sverige fattade under slutet av 2019 beslut om ett fortsatt flerårigt stöd till PID-fonden, där påverkansarbetet vad gäller jämställdhet tidigare fått genomslag och som fortsatt kommer att vara viktig i Sidas dialog med banken. Stödet till PID-fonden är stort och har hittills levererat goda resultat.

Stöd till reformen av vattensektorn och kapacitetsuppbyggnad av relevanta institutioner genomförs enligt plan, men med vissa förseningar. Projekt för förbättrad samhällsservice i Gaza pågår och bidrar till att öka tillgången till vatten och sanitet. Projektet *Northern Gaza Emergency Sewage Treatment* (NGEST) blev färdigbyggt under 2018 och bidrar till att nästan 400 000 personer, cirka 20% av Gazas befolkning, har fått förbättrad tillgång till sanitet men under 2019 har kostnadstäckning för drift och underhåll inte funnits³³. PID-fondens planerade projekt för *Associated works* inkluderar nödvändig infrastruktur för Gazas vattenförsörjningssystem och är därför en förutsättning för att ovan nämnda avsaltningsanläggning skall använda sin fulla potential. Det har bedömts strategiskt för Sida att med sina begränsade resurser bidra till delprojektet *Associated works* snarare än till själva avsaltningsanläggningen, då detta sannolikt kommer att förbättra Gazas ansträngda vattenförsörjning snabbare än vad den större avsaltningsanläggningen kommer att göra.

Portföljen bedöms delvis vara relevant, utifrån konstaterandet att den pågående portföljen levererar goda resultat inom ett strategiskt område, men med förseningar och frågetecken kring långsiktig hållbarhet i investeringarna. Med kompletterande verksamhet inom det planerade civilsamhällesstödet antas portföljens relevans öka ytterligare.

³⁰ European Commission: Giving Gaza Hope: Gaza Central Desalination Plant Providing Water to 2 Million People. Fact sheet. April 2019. Page 3.

³¹ European Investment Bank: Bringing water to Gaza. Fact sheet. May 2019. Page 8.

³² Economic Monitoring Report to the Ad Hoc Liaison Committee, September 2019. Page 5.

³³ World Bank: The Partnership for Infrastructure Development Multi-Donor Trust Fund (PID MDTF) Annual Report FY 2019, (Reporting period 1 July 2018 – 30 June 2019). Page 22 och 38.

3.2.2 Mål 2.2 Säkrare avfallshantering

Strategimål

Mer och mer av det hushållsavfall som samlas in deponeras på adekvata sopstationer jämfört med för bara några år sedan. Parallellt finns även en ökad medvetenhet om behovet av att motverka det utbredda problemet med nedskräpning. PA har presenterat en femårig strategi för förbättrad sophantering. Förutsatt att PA avsätter rimliga resurser för dess genomförande finns det skäl att se relativt positivt på utvecklingen mot strategimålet. Däremot återvinns endast en procent av avfallet samtidigt som olagligt importerat avfall dumpas³⁴, detta då Palestina saknar befogenhet och kapacitet att kontrollera transporter från Israel. Farligt avfall hanteras inte alltid korrekt och behandlas inte på det sätt som krävs vilket innebär risker för människor och natur. Baserat på ovan bedöms utvecklingen fortfarande delvis gå framåt för strategimålet.

Portfölj

De delar av stödet som riktas mot förbättrade infrastrukturtjänster har Världsbankens PID-fond som genomförare, medan det svenska institutionella stödet till miljömyndigheten EQA³⁵ förstärker kapaciteten för att hantera miljöföroreningar, kunskapen om farligt avfall, samt reglering och lagstiftning av miljöfrågor. Genom kopplingen till det svenska Naturvårdsverket, stärks Palestinas kapacitet att genomföra sina åtaganden under Basel-konventionen om miljöfarligt avfall.

PID-fonden har bidragit till inrättandet av en regional sopstation i Gaza och cirka 200 000 personer (ungefär 10%) har fått förbättrad tillgång till säkrare avfallshantering³⁶. Hållbarheten gällande investeringen i Gaza kan dock ifrågasättas då ekonomin inte har återhämtat sig och finansiering för insamling av avfall i Gaza kan bli ett problem. Systemet med avgifter för hantering av sopor i Gaza är bristfälligt.

Portföljen bedöms vara relevant, utifrån konstaterandet att den pågående portföljen inkluderar såväl fysisk infrastruktur som policyarbete genom kompletterande kanaler, men med förseningar i EQAs program och frågetecken kring långsiktig hållbarhet i investeringarna inom PID-fonden.

3.2.3 Mål 2.3 Ökad kapacitet hos lokala offentliga institutioner och aktörer i det civila samhället att förebygga och hantera katastrofer, miljörisker och klimatförändringar

Strategimål

Mycket har hänt vad gäller etablering av ett institutionellt ramverk för hantering av miljö- och klimatfrågor under senare år. Dock återstår en hel del att uppnå vad gäller genomförande samtidigt som kapaciteten hos offentliga institutioner är låg. Civila samhällets organisationer inom miljöområdet är få (här finns även nätverket the Palestinian Environmental NGO's Network, PENGON) och de flesta är svaga. Det finns ingen tradition av påverkansarbete från gräsrotsnivå gentemot myndigheter.

³⁴ CESVI: Solid Waste Management in the Occupied Palestinian Territory. September 2019. Page 9 and 69.

³⁵ EQA Program Document: Strengthening Palestinian Environmental Action Program. 6 December 2018. Page 19, 60 and 92.

³⁶ World Bank: The Partnership for Infrastructure Development Multi-Donor Trust Fund (PID MDTF) Annual Report FY 2019, (Reporting period 1 July 2018 – 30 June 2019). Page 55.

Palestina har över tid utvecklat ett antal styrdokument för arbetet med miljö. Klimat kommer också att integreras i den pågående revideringen av den nationella utvecklingsplanen (NPA). Även stora finansiella aktörer som EU och Världsbanken ökar nu sina ambitioner vad gäller klimatfrågorna i Palestina. Arbetet med miljö och klimat har även tydliga kopplingar till privata sektorn, som investeringar i förnybar energi och effektivare energianvändning. Baserat på ovan bedöms utvecklingen stå still i förhållande till strategimålet.

Portfölj

Det svenska institutionella stödet till den palestinska miljömyndigheten (EQA) avser verksamhet för att förbättra miljöstyrning, ökad kapacitet att hantera miljöföroreningar och skydda naturresurser och öka allmänhetens medvetenhet vad gäller miljöfrågor. Det svenska Naturvårdsverket bidrar med sitt stöd i EQA:s arbete med miljöfarligt avfall och klimatfrågor³⁷. Samarbetet med EQA har stor potential att bidra till att stärka EQA:s funktion och resultat, vilket är en nyckelkomponent i att förebygga och hantera miljörisker och klimatförändringar i Palestina. Stödet till EQA har under 2019 också möjliggjort för Sverige att driva miljöfrågor via sektorarbetsgruppen för miljöfrågor och som samordnande givare för integreringen av miljöfrågor i EU:s program, som möjligtvis kommer utökas till att i framtiden även omfatta klimatfrågorna.

Ett eventuellt stöd till Palestinska civilsamhällesorganisationer inom miljöområdet ska bedömas i början av 2020 och skulle potentiellt kunna komplettera stödet till EQA. Det planerade civilsamhällesstödet antas öka portföljens relevans för samtliga mål inom stödområde två.

Sida har ännu inte identifierat en lämplig insats för katastrofriskreducering. Baserat på ovan bedöms utvecklingen av portföljen ha förbättrats från förra året till att nu delvis vara relevant.

3.3 Stödområde 3: Stärkt privatsektor

3.3.1 Mål 3.1 Ökat antal nystartade småföretag

Strategimål

Under de senaste två åren har förutsättningarna för nystartade företag förbättrats trots politiska och ekonomiska svårigheter. En generell trend är att universiteten integrerar studier av innovation och entreprenörskap i sina läroplaner så att akademiker kan konkurrera på arbetsmarknaden som entreprenörer eller frilansare. Nyligen har universitet börjat generera innovativa nystartade företag efter att forskningsprojekt fått möjlighet att omsättas i kommersiella affärsidéer³⁸.

När det gäller palestinsk lagstiftning och regelverk för företag, är det fortfarande komplicerat och skapar onödiga hinder för företagare. Processen att registrera ett företag är lång och oklar. Många

³⁷ EQA Program Document: Strengthening Palestinian Environmental Action Program, 6 December 2018, sid. 79.

³⁸ This Week in Palestine, Issue 261, Jan 2020, The Realities of the Start-Up economy in Palestine, Page 42.

företag arbetar i den informella sektorn, cirka 50%³⁹, och beaktas ofta inte i beslutsfattandet. Reformerna under 2019 fokuserade på förbättring av fastighetsregistrering, den snart klara företagslagen och en revidering av definitionen⁴⁰ av små- och medelstora företag som är avgörande för beslutsfattande. Brist på tillgång till finansiering har visat sig vara ett betydande hinder för tillväxt och hållbarhet⁴¹ för små- och medelstora företag. Några större förbättringar uppnåddes redan 2018, vilket förbättrade för företagandet, som antagandet av lagen om säkra transaktioner och inrättandet av ett nytt register över rörliga tillgångar vilket kan användas som säkerhet för lån och därmed tillgång till krediter⁴².

Portfölj

Sveriges pågående lånegaranti och program för tekniskt stöd via *Middle East Investment Initiative* (MEII) förbättrar företagets tillgång till finansiering och har under en sexmånadersperiod under 2019 godkänt och garanterat 49 lån om totalt 5,15 miljoner dollar för små och medelstora företag. Av dessa lånade 48% för första gången. 75% av de godkända lånen var under USD 50 000, vilket visar att man lyckats rikta in sig på små företag, särskilt i marginaliserade områden. Majoriteten av dessa var befintliga företag, medan 11% var nystartade företag⁴³. UNDP:s *Community Resilience and Development Programme* (CRDP) i område C och östra Jerusalem gav stöd till minst 60 småföretag (13 kvinnligt ägda) under 2019⁴⁴.

Portföljen innehåller sedan mitten av 2019 ett fyraårigt stöd till Mercy Corps som syftar till att bygga ett internationellt konkurrenskraftigt onlinesystem i Palestina med fokus på att skapa hållbara och innovativa arbetsformer och onlinemöjligheter för palestinska ungdomar, genom att stödja online frilans, outsourcing, entreprenörskap och ”start-ups”, nystartade teknikföretag.

Programmet stöds också av Kanada och Nederländerna och uppskattningsvis nås drygt 12 000 personer (över 6400 genom Sveriges stöd) varav 40,6% är kvinnor⁴⁵. Den gemensamma finansieringen ger bl.a. Sverige möjlighet att följa upp genomförandet i Gaza genom andra givarländer.

Portföljen bedöms vara relevant och genomförs enligt plan.

3.3.2 Mål 3.2 Ökat antal kvinnor deltar i och driver företag

Strategimål

³⁹ 45% in WB and 66% in Gaza. Source: Palestine Economic Policy Research Institute (MAS). The Informal Sector in the OPT, 2014. Page 7. Based on PCBS statistics from 2008.

⁴⁰ The Palestinian Monetary Authority regulating banks defines SMEs with less than 25 employees, with annual sales not exceeding USD 7 Million, while the Ministry of National Economy defines SMEs with less than 19 employees with annual turnover less than USD 500,000.

⁴¹ EU, Assessment of Palestinian Policies to Facilitate Access to Finance for MSMEs, Page 6.

⁴² World Bank, Doing Business 2020, Economy Profile: West Bank and Gaza, Page 64.

⁴³ MEII Semi-annual Narrative Report, 1 Jan – 30 June, 2019. SGF and TA Program, MTR, 30 Sep, 2019, Page 1. Contribution # 52110117.

⁴⁴ CRDP Updated Monitoring Matrix, Excel Sheet, Jan 2020. Summation of numbers in pages 1-9. Contribution #: 52110057.

⁴⁵ Mercy Corps Programme Document, 7 March 2018. Page 10. Contribution #: 12289.

Medan registrerade kvinnoägda företag i den formella sektorn är cirka 9%, tyder beräkningarna på att cirka 14% av företagen i den informella sektorn är kvinnoägda, mestadels hemmabaserade företag⁴⁶. Dessa företagare stöter fortfarande på betydande hinder för att kunna formaliseras. Andra hinder för kvinnligt företagande, inkluderar kulturella hinder, tillgång till finansiering och marknader och otillräcklig kompetens. När man tittar på kvinnors arbetskraftsdeltagande i Palestina, 19% jämfört med 70,7% för män⁴⁷, bör man beakta två faktorer som påverkar detta: 1) den informella sektorn för små- och medelstora företag sysselsätter cirka 36% av arbetskraften i den privata sektorn, och 2) den snedvridning av arbetsmarknaden som beror på ockupationen, varigenom ett stort antal palestinier söker arbete i Israel och i bosättningarna. 24% av Västbankens befolkning som har anställningar arbetar i Israel⁴⁸. Att nästan alla palestinska arbetare i Israel och i bosättningarna är män, främst inom jordbruk och konstruktion, förklarar en del av könsklyftorna i statistiken.

Portfölj

MEII:s lånegarantiprogram med tekniskt stöd (TA) har ett separat fönster för kvinnor och andelen av garantierna till kvinnor har ökat från 5% 2015 till 22% 2018. Sju lån på totalt cirka 6 miljoner kronor beviljades till kvinnliga företagare under de första sex månaderna av 2019⁴⁹. 18% av de registrerade företagen på den online-matchmaking-plattform som kopplar ihop banker och låntagare och som också ingår i programmet är kvinnligt ägda. Marknadsutvecklingsprogrammet via Oxfam ger stöd till att öka produktionen i 16 kvinnostyrda kooperativ, särskilt i värdekedjor för livsmedelsförädling i Gaza och på Västbanken.

UNDP:s CRDP-program gav stöd till mer än 40 kvinnledda företag i östra Jerusalem och område C på Västbanken genom marknadsföring och utbildningstjänster under 2019⁵⁰. Portföljen inkluderar också ett nytt initiativ med Mercy Corps som främst fokuserar på att främja frilans, entreprenörskap och egenföretagande bland unga akademiker, särskilt kvinnor. Portföljen bedöms vara relevant och genomförandet går enligt plan.

3.3.3 Mål 3.3 Ökad kunskap och bättre servicekapacitet hos branschorganisationer och finansiella institut

Strategimål

När det gäller tillgång till finansiering visade indikatorn "Getting Credit"⁵¹ en betydande förbättring under 2018. På grund av den svåra ekonomiska situationen i Gaza har bankerna under 2019 i realiteten upphört med all ny utlåning. Situationen på Västbanken är inte lika kritisk, men bankerna har blivit mer försiktiga och företagen tvekar att investera bland annat på grund av de politiska spänningarna.

⁴⁶ Palestine Economic Policy Research Institute (MAS). The Informal Sector in the OPT, 2014. Page 17.

⁴⁷ Palestinian Central Bureau of Statistics (PCBS) 2017.

⁴⁸ Unctad, Developments in the economy of the OPT, 22 July 2019, Page 5.

⁴⁹ Swedish Guarantee Facility and TA Program, MTR, 30 Sep, 2019, Page. 16. Contribution #: 52110117.

⁵⁰ CRDP Updated Monitoring Matrix, Excel Sheet, Jan 2020. Summation of numbers in pages 1-9. Contribution #: 52110057.

⁵¹ World Bank, Doing Business 2020, Economy Profile: West Bank and Gaza, Page 64.

Under 2018 gavs 55% av krediter till den privata sektorn till stora företag inom tjänster och handel, och en mindre del till produktiva sektorer⁵². Generellt är kreditgivning till små och medelstora företag fortfarande låg. År 2019 utgjorde dessa cirka 15% av de totala offentliga och privata krediterna⁵³.

Handelsbalansunderskottet ökade ytterligare under 2019, 7%⁵⁴ jämfört med 2018, vilket gör det till det procentuellt sjätte högsta i världen⁵⁵. Den huvudsakliga utmaningen för palestinsk handel är den påtvingade isoleringen från globala marknader och det stora beroendet av Israel⁵⁶. Ökningen av underskottet i handelsbalansen beror också på direkta fysiska och administrativa begränsningar, inklusive listan⁵⁷ med dubbla användningsområden (s.k. dual usage). Tillverknings- och jordbrukssektorens andel av BNP minskar, vilket är oroande. Detta kan ses som ett resultat av PA:s och handelsinstitutionernas svårigheter att styra ekonomin mot en mer exportledd tillväxtstrategi, lämpad för en liten, öppen ekonomi⁵⁸. PA arbetar med en strategi för ekonomisk frigörelse från Israel genom att stärka lokal produktion och nationella produkter och öka handeln med främst arabiska och globala marknader.

Portfölj

MEII: s lånegarantiprogram spelar en viktig roll för att öka riskbenägenheten för palestinska banker och mikrofinansinstitut att ge lån till små företag. Det bidrar också till kapacitetsuppbyggnad i deltagande finansinstitut, som har visat att lånegarantiprogram kan fungera i utmanande miljöer. Bankerna har byggt upp expertis för att bedöma lån med hög risk. Sedan starten 2014 har låneportföljen utvecklats och uppgick, i slutet av 2019 till 14,3 miljoner dollar⁵⁹. Enligt en extern utvärdering har låneprogrammet varit effektivt⁶⁰. Under 2019 minskade dock utlåningen vilket främst beror på minskning av lånen i Gaza, där alla banker har upphört med ny utlåning. Historiskt sett var Gazas portföljprestanda vad gäller lån för det mesta i nivå med Västbankens portfölj⁶¹. Under 2019 genomfördes en studie/marknadesundersökning av behovet av lånegarantier inom förnybar energi och energieffektivisering⁶². Studien visade på ett sådant behov och en möjlig utökning av garantifaciliteten ska utredas i början av 2020.

Portföljen bedöms delvis vara relevant. När det gäller stöd till förbättrad finansiering bedöms portföljen vara relevant och utvecklas enligt plan. Stöd till palestinsk handel och kapacitet hos handelsinstitutioner har inte påbörjats. Diskussioner med andra givare pågår, liksom analys av kopplingarna till Sveriges regionala handelsinsatser.

⁵² Portland Trust, Economic Bulletin # 159, Palestine International Banking Conference 2019, Dec 2019, P. 1.

⁵³ PMA 2020. Information from staff.

⁵⁴ The PMA and The PCBS. The Performance of the Palestinian Economy During 2019. Data retrieved on 5 Feb. 2019. <http://www.pcbs.gov.ps/post.aspx?lang=en&ItemID=3636>

⁵⁵ Unctad, Developments in the economy of the OPT, 22 July 2019, Page 5.

⁵⁶ The Report on UNCTAD assistance to the Palestinian people: Development in the economy of the oPt, 2019.

⁵⁷ Unctad, Developments in the economy of the OPT, 22 July 2019, Page 6.

⁵⁸ Unctad, Developments in the economy of the OPT, 22 July 2019, Page 2.

⁵⁹ MEII Semi-annual Narrative Report, 1 Jan – 30 June, 2019. Page: 1. Contribution #: 52110117.

⁶⁰ MEII Semi-annual Narrative Report, 1 Jan – 30 June, 2019. Page: 1. Contribution #: 52110117.

⁶¹ MEII Semi-annual Narrative Report, 1 Jan – 30 June, 2019. Pages 2&4. Contribution #: 52110117.

⁶² MEII First Draft Report, Jan 2020. Pages 7&8. Contribution #:52110117.

3.3.4 Mål 3.4 Bättre förutsättningar för lokal ekonomisk utveckling

Strategimål

Förutsättningarna för lokal ekonomisk utveckling fortsätter att försämrans. Fortsatt utvidgning av bosättningar, konfiskering av mark, begränsningar i rörelsefrihet och i tillgång till naturresurser bidrar till detta. Utsikterna för lokal ekonomisk utveckling i Palestina är nedslående. Under 2019 ökade den palestinska BNPn med 1,2% jämfört med i genomsnitt 3-5% under tidigare år. Israels senaste förbud mot olika palestinska produkter (särskilt jordbruksprodukter) att komma in på den israeliska marknaden kommer att ha en negativ effekt på den palestinska ekonomin och företagandet. För att vända utvecklingen har PA förordat en så kallad klusterbaserad ekonomisk utveckling⁶³ som ett medel att öka den inhemska produktionen och inkomster och gradvis göra sig mindre beroende av Israel.

Portfölj

Inom MEII: s lånegarantiprogram har nästan 15% av lånen 2019 gått till små och medelstora företag inom jordbrukssektorn och 18% till tillverkningssektorn vilket bidrar till deras konkurrenskraft⁶⁴.

Oxfams marknadsutvecklingsprogram har stött tusentals småjordbrukare i olika värdekedjor. Dessa insatser underlättar för jordbrukarna att få tillgång till fler tjänster, t.ex. skatteåterbäring för boskapsbrukare, jordbruksförsäkringar och jordbruksutlåning⁶⁵.

Stöd till online-företagande via Mercy Corps är relevant, genererar inkomster, sysselsättning och lokal ekonomisk utveckling. Det svenska stödet bidrar till att programmet expanderar till marginaliserade områden på Västbanken inklusive östra Jerusalem. CRDP ger stöd till lokal ekonomisk utveckling och inkomstgenerering genom olika initiativ riktade till turism, bostäder, företag och till jordbruks-, utbildnings- och hälsoinfrastruktur samt tjänster. Genom kulturarvsstödet via UNESCO renoverades och bevarades 13 historiska byggnader under 2019 för att användas för olika sociala ändamål. Samtidigt genererades många jobb lokalt, eftersom renoveringsarbetet till stor del är manuellt och arbetskrävande.

Portföljen bedöms delvis vara relevant med tanke på behovet av att ytterligare stärka små- och medelstora företags konkurrenskraft inom produktiva sektorer och andra sektorer med potential. Ett sådant stöd skulle vara lokalt anpassat och stärka konkurrensfördelarna i olika delar av Palestina. Detta kommer att kopplas till det eventuella handelsprogrammet.

Världsbankens PID-fond stöder också lokal ekonomisk utveckling, genom stöd till kommuners kapacitet att leverera tjänster och att skapa ett bättre affärsklimat för företag.

⁶³ Economic clusters concentrate companies within the same industry in the same location, allowing firms to benefit from co-location and economies of scale. This includes sharing resources (including suppliers of machinery or infrastructure) and collaborating on training and research. Portland Trust, Palestinian Economic Bulletin # 157, Economic Clusters, Oct 2019, P. 2.

⁶⁴ MEII Semi-annual Narrative Report, 1 Jan – 30 June, 2019. Page 6. Contribution #:52110117

⁶⁵ Oxfam Final narrative progress report 1/4/2018-31/3/2019. Pages 51& 61. Contribution # 52110104.

4. Implikationer för innevarande strategiperiod

Strategin för Sveriges internationella utvecklingssamarbete avseende Palestina, 2015 – 2019, har förlängts ett år eller till beslut om ny strategi fattas av regeringen. En start av operationalisering av strategin ska inledas så snart ny strategi är beslutad.

Insatsportföljen har under 2019 till stora delar varit relevant i förhållande till strategimålen. Många resultat har uppnåtts inom Sidas program.

Många externa faktorer bidrar till osäkerhet kring förutsättningarna för strategigenomförandet framöver. De eventuella konsekvenserna av USA:s nyligen presenterade initiativ är i dagsläget oklara men antas kunna komma att påverka förutsättningarna för det svenska utvecklingssamarbetet. Initiativet och dess acceptering av en israelisk annektering av Jordandalen kan ytterligare försvåra möjligheten att arbeta i område C på Västbanken. Generalkonsulatet kommer i samverkan med andra givare, främst inom EU, att nära följa utvecklingen. I samband med beredning och beslut om insatser kommer dessa risker också att tas i beaktande.

Minskade bistandsflöden och innehållna transfereringar av skatter och avgifter riskerar att sätta PA i en allt svårare ekonomisk och finansiell situation. Det finns ständigt en risk för eskalerande våld och krig i Gaza. Dessa risker påverkar, men är svåra eller i princip omöjliga att förebygga inom ramen för biståndet. De följs upp inom, och utgör en viktig del av, den politiska dialogen.

Ryktesrisk, osaklig informationsspridning och aktivt motarbetande av biståndet till Palestina är sedan några år risker. Hanteringen av dessa, liksom arbetet med att driva svenska prioriteringar och universella normer, som mänskliga rättigheter är resurskrävande.

Att generalkonsulatets personal sedan 2015 i princip inte har tillträde till Gaza har komplicerat uppföljningen av pågående verksamhet och begränsat möjligheterna till fullskalig utvecklingspolitisk analys, dialog och relationsbyggande. Möjligheterna att etablera en uppföljningsmekanism via extern part kommer att analyseras som en del i operationaliseringen av en ny strategi för Palestina. Med tanke på den komplexa riskbilden förväntas eventuella utökningar av stödet till Gaza till största del ske genom redan etablerade partner.

Den politiska kontexten och en hög riskbild inom flertalet områden talar för en fortsatt stark samordning och ibland även ett fortsatt starkt samarbete med andra givare, särskilt inom EU-kretsen. Detta är särskilt relevant inom områden som kan stärkas genom gemensamt agerande, till exempel vad gäller verksamhet i område C och östra Jerusalem, eller i frågor som utsätts för intensiv extern granskning.

Som framgår av ovan finns det en rad tunga frågor och risker som påverkar det svenska utvecklingssamarbetet. Arbetsbelastningen för generalkonsulatets personal är hög och i delar svår att planera för. Exempel på arbetskrävande moment som förutses under det kommande året är operationaliseringen av ny strategi för utvecklingssamarbetet med Palestina med en planerad utökning av portföljerna inom miljö och klimat, liksom att integrera dessa frågor mer i övriga insatser i den svenska portföljen samt inkluderande ekonomisk utveckling. Vidare kommer Sverige arbeta proaktivt för att utveckla ett nytt resiliensprogram samt fortsätta vara

engagerad i diskussioner om länkarna mellan humanitärt stöd, långsiktig utveckling och politisk kontext (s.k. nexus). Därtill kommer de logistiska utmaningarna vad gäller att följa upp verksamheten i Gaza och att begära om information och hantering av begäran av utlämnande av allmänna handlingar fortsätter att ta mycket tid.

P6 Annex to Strategy Report 2019 for Palestine 2015-2019

All data in report is per December 31, 2019. It is an annex to the Strategy Report submitted to the Ministry of Foreign Affairs.

Average Annual Strategy Amount 2019: 300 000 KSEK

Total Strategy Outcome 2019: 292 895 KSEK

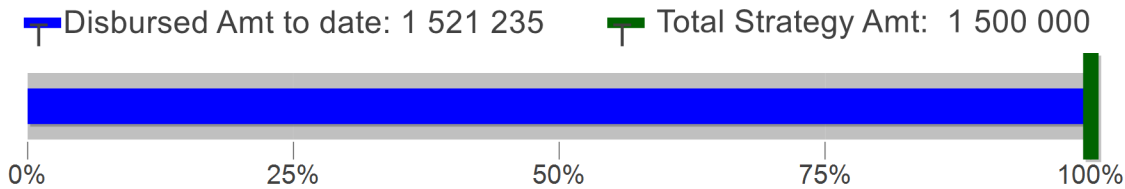
Table 1. Financial Overview 2019 per Area of Support/Objective in Strategy

Strategi	Stödområde	Mål	Utbetalat 2019
Strategy	Areas of Support	Objective	Outcome 2019 (KSEK)
Palestine 2015-2019	Total		292 895
	Not allocated to area of support	Not allocated to result	136
		Total	136
	A strengthened democracy and increased gender equality and respect for human rights	Strengthened, more transparent and democratically governed public Palestinian institutions	43 925
		Strengthened freedom of expression, including free and independent media	26 965
		More effective accountability mechanisms, including a viable and pluralistic civil society	110 710
		Increased political influence and strengthened enjoyment of human rights for women and children	-36
		Strengthened opportunities for provision of basic health services	32 842
		Total	214 406
		Improved environment and increased resilience against environmental change, climate change and disasters	Increased access to clean water and sanitation
	Safer waste management		26 000
	Increased capacity of local public institutions and civil society actors to prevent and manage disasters, environmental risks and climate change		5 854
	Total		57 854
	Strengthened private sector development	Increased number of newly launched small enterprises	5 100
		Increased number of women who participate in and manage enterprises	3 600
		Increased knowledge and better service capacity among sector organizations and financial institutes	2 000
		Better conditions for local economic development	9 800
		Total	20 500

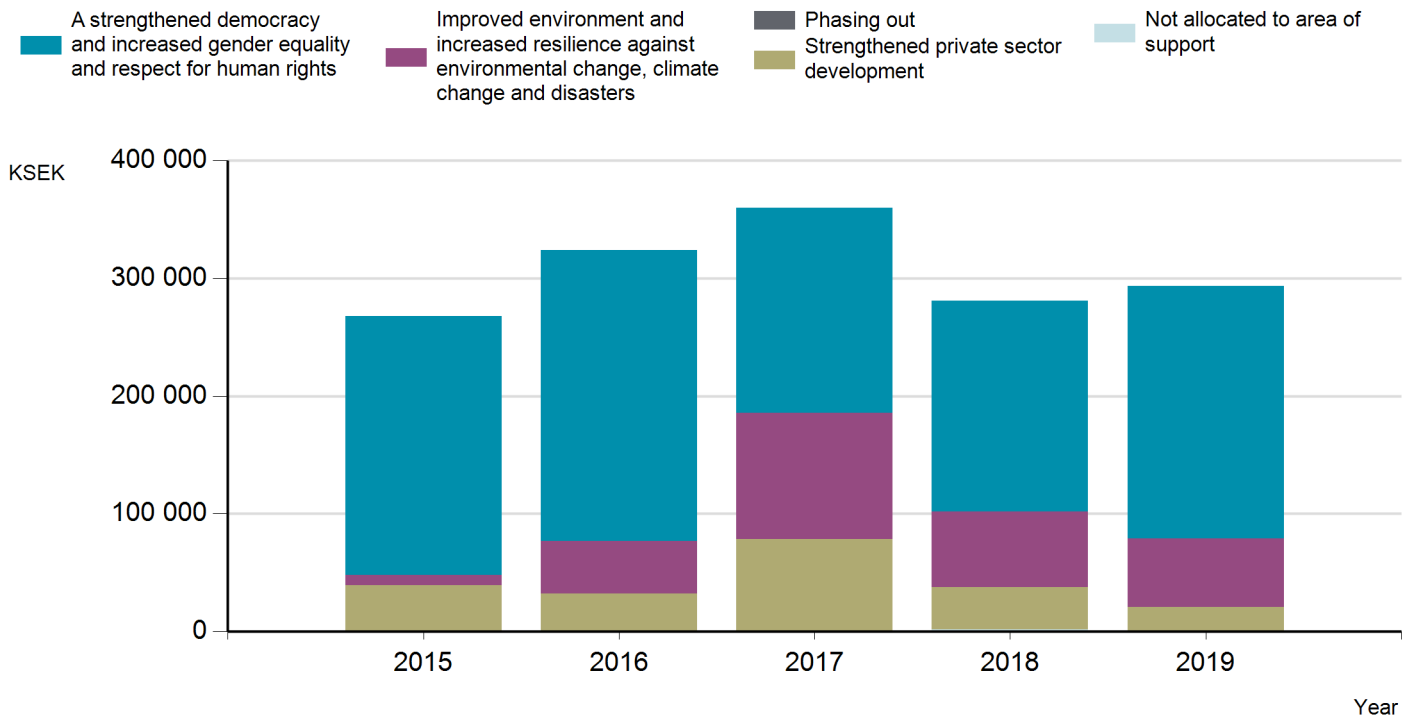

Table 2. Total Strategy Amount and Disbursed Amount During the Strategy Period (KSEK)

Strategy is in its 5th year with total duration of 5 years.

Table 3. Agreed Amounts per Area of Support for the Strategy Period

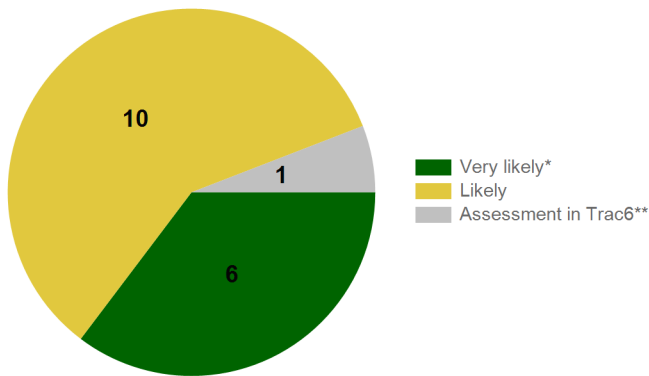
Information on area of support/objective in strategies was phased into Sida's systems starting 2012, but is incomplete up to 2015. This relates only to system generated data. Sidas contributions have always been assessed in relation to decided strategies incl. areas of support and objective (and previously areas and subareas). Correct information on division per area of support for 2015 and earlier is available in the previous strategy reports.

Table 4. Assessment of the Likelihood of Achieving the Contribution Objectives

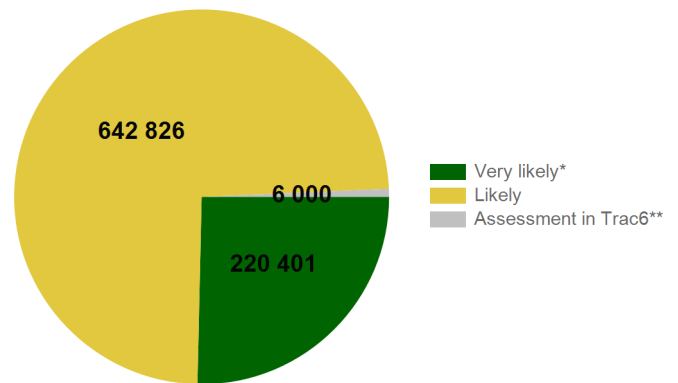
The two pie charts show the assessments of the likelihood of achieving the objectives of the contributions included in the strategy portfolio as per (4.1) contributions and (4.2) accumulated disbursed amount. The data is system-generated and aggregated based on the *Conclusion on Performance* (CoP) in Trac. In connection with the CoP, the question of the likelihood of achieving the contribution objective is answered according to a four-point scale, namely:

1. Very likely
2. Likely
3. Not likely
4. Not appraisable¹

4.1 As per Contribution

4.2 As per Accumulated Disbursed Amount (KSEK)

* *Agreements newer than one year are assessed as "very likely" by default.*

** *Assessments made in Trac 6 have not been migrated since some questions in Trac 7.0 are new and have no equivalent in earlier versions of Trac. Therefore, the assessments made in Trac 6 are grey.*

¹ *Assessment "Not appraisable" is justified in cases when:*

- *There is not enough data to make an assessment (eg in difficult environments or late reports)*
- *The context of the contribution has changed significantly (eg natural disaster, coup d'état, extensive staff change of partner, corruption claim or similar.)*
- *The contribution itself has changed significantly (eg, the goal, scope, or timeframe of the contribution has been changed)*

Table 5. Outcome on All Appropriations in the Selected Country/Region (incl. Country Allocation)

	Anslagspost	Utfall 2019 (KSEK)	Avtalad bemyndiganderam (KSEK)
ID03 Partner country ENG	Appropriation	Outcome 2019 (KSEK)	Agreed frame of Outstanding commitments (KSEK)
Palestine	101 Humanitära insatser (7 1:1.1)	107 524	0
	103 Stöd genom svenska organisationer i det civila samh (7 1:1.5)	42 085	0
	107 Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer (7 1:1.13)	1 540	1 540
	111 Mellanöstern och Nordafrika (7 1:1.17)	298 980	319 811
	113 Kapacitetsutveckling och Agenda 2030 (7 1:1.28)	1 018	135
	Total	451 146	321 486

The first three digits is a Sida-internal code. The numbers in brackets after the title is the appropriation number in the Swedish state budget, for example (7 1:1.6) is expenditure area 7, appropriation area 1:1, appropriation 6 = Asia. Appropriations 30, 31 and 33 are managed by the MFA and administered by Sida.